

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1951. december 14. péntek. A R A 4 E B J VIII. ÉVFOLYAM, 291. SZÁM.

Mai lapszámunkból:

- * Kollektív gazdaságaink használják ki a téli hónapokat. (1. old.)
- * A közellátás megjavításáért versenyben dolgozik a kolozsvári néptanács kereskedelmi ügyosztálya. (1. old.)
- * Genfben megkezdődött a Vöröskereszt Egyesületek Végrehajtó Bizottságának ülészaka. (2. old.)
- * Emberi jogok Dél-Afrikában. (2. old.)
- * A marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet. (3. old.)
- * Egy évi tevékenységéről számol be a kolozsvári „Victoria” szövetkezet. (3. old.)

Kollektív gazdaságaink használják ki a téli napokat

Tartományunk kollektív gazdaságaiban, csaknem teljesen elvégezték az őszi mezőgazdasági munkát. A kollektivisták összegezték az évi munkájuk eredményeit és szétosztották egymás között az elvégzett munka szerint járó terményenyiséget. A terményosztás alkalmával bebizonyosodott, hogy valamennyi kollektív gazdaság az odaadón és szorgalmasan dolgozó tagok számára nagyobb jövedelmet tud biztosítani, mint az egyéni parasztság.

Sok olyan kollektivistája van, akik családtagjaikkal dolgoztak s csak buzából 30-40 mázsát kaptak. Sőt akad olyan is, mint például Bouchidán Bán János, aki néhány kiló híján fél vagon buzát vitt haza. A kollektív gazdaságokban az átlag munkanap mennyiséggel rendelkező tagok összes részesedése 100-200 mázsa közt van. A szamosudvarhelyi kollektív gazdaságban Récsi Istvánnak 477 munkanap után 3188 kiló buza, 2070 kiló kukorica, 477 kiló napraforgó, 238 kiló burgonya, 100 mázsa takarmány és még sok más termény volt a részesedése.

Ezek az eredmények maguk helyett beszélnek. Nagy hiba lenne azonban, ha a kollektivisták a téli babérikon pihennének, ha megelégednének az elért eredményekkel és nem törekednének arra, hogy az idő helyes felhasználásával sikert sikerre halmozzanak. A kollektivisták előtt az a feladat kell álljon mind télen, mind nyáron, hogy vagyonukat gyarapítsák, jövedelmüket növeljék. Nagyon sok kollektív gazdaságban megértették Pártunk tanítását. A tagok fel tudják mérni már, hogy jólétük növekedésének egyik alapfeltétele a kollektív gazdaság állandó fejlesztése. A szarvasmarha tenyésztetek, sertéshízlaldek, juhgazdaságok, baromfi farmok stb. létesítése, kifejlesztése.

Kolozsvár-tartomány kollektív gazdaságai ezen a téren elég szép eredményeket értek el. Az utóbbi hónapok folyamán csaknem valamennyi kollektív gazdaságban, 150-200-300 darab juhot, több helyen pedig nagyszámu tenyészterest vásároltak. Az állattenyésztés terén példamutató eredményei vannak a kolozsvári kollektív gazdaságnak is, ahol a tavasz folyamán 25 fejőstehenet vásároltak.

Távolról sem mondhatjuk azonban, hogy kollektív gazdaságaink minden fölük telhető megtettek lehetőségeik kihasználása érdekében. Eppen

ezért, a téli hónapokat alaposan ki kell használni a hibák kiküszöbölésére. A téli időszak nagyon alkalmas arra, hogy a kollektivisták megteremték a mellékgazdaságok létesítésének előfeltételeit. Amíg az idő engedi, igyekezni kell egyes kollektív gazdaságokban a megkezdett építkezések befejezésével. Ahol pedig lehetőség van, építőanyagok kitermelésére, sürgősen hozzá kell fogni a munkához. A választói kollektivisták tervet készítettek, hogy a télen annyi követ és homokot bányásznak ki, amiből jövő tavasszal korszerű tehénistállót építenek.

Kollektív gazdaságainknak nagy gondot kell helyezni az állatok téli takarmányozására. Különösen az iga-erőt kell gondosan táplálni, hogy a tavaszi munkák végzésénél a gyenge igásállatok miatt ne hogy megkészen a munka. Ajánlatos, ahol a körülmények lehetővé teszik, a kosárfonó és a seprükészítő brigádok megszervezése. Mind a kosárra, mind a seprüre nagy szüksége van a kollektív gazdaságnak is. Ha van megfelelő mennyiségű vessző és ág, piacra is készíthetnek. Ezáltal fokozzák a kollektív gazdaság jövedelmét. Több kollektív gazdaságnak, — mint Bálványosváralján, Kackón és máshol, — nagyki-terjedésű gyümölcsöse van. A jövő évi gazdag termés biztosításáért, különös gondot kell fordítani a gyümölcsfák téli ápolására. Már most meg kell kezdeni a melegágyak készítéséhez szükséges felszerelések, keretek és ablakok megjavítását. A tél folyamán gondoskodni kell a szekerek és más gazdasági felszerelések megjavításáról is.

A hosszú téli estéket sem szabad a kollektivistáknak tétlenségben tölteniük. Meg kell szervezni és föl kell lendíteni a kollektív gazdaságban a kultur-életet. Különös hangsúlyt kell fektetni a kollektivatagok politikai, kulturális színvonala emelésére, szakmai tudásuk fejlesztésére. Ennek érdekében rádió-hallgatásokat, kulturális előadásokat, olvasókörieket és különböző tanfolyamokat kell szervezni. Mozgósítani kell a kollektivistákat, hogy minél többen vegyenek részt a Micsurin-körök agrártechnikai előadásain, ahol megismerkedhetnek a szovjet mezőgazdaság fejlett módszereivel, s ezáltal a következő évben az ediginél jobb munkát végezhetnek, s még nagyobb eredményeket érhetnek majd el.

Megtalálták a dolgozó Szebeni György kulák eldugott gabonáját

Szebeni György szucsági kulákot jól ismeri mindenki. Világéletében a más munkáján gazdagodott, üzérkedett. Szebeni nemesak az idén, hanem tavaly sem teljesítette terménybeadási kötelezettségét. Pedig egész évben árulta feketén a kukoricát a kolozsvári piacon. Az idén is azon mesterkedett a ravasz kulák, hogy gabonáját feketén uton, méregdrágán értékesítse. De Vitályos János néptanácsi képviselő

és még más szucsági dolgozó parasztok, leleplezték. A terménybegyűjtést ellenőrző bizottság házkutatást tartott Szebeninél. A hombárokban nem volt egy szem gabona sem, hanem eldugodva különböző helyeken 5-600 kiló buzát, egy szekér kukoricát és más nagymennyiségű elrejtett gabonát találtak. A falu dolgozó kérésére a néptanács elköszölte a megtalált terményt és a szabotáló kulákot átadta a népbíróságnak.

Ünnepi műszak a verespataki bányában

Szikkázó fényt vetett a frissen fejtett köszénhalom, kattogott a csillék kereké s dübörgött a bánya az egymást követő robbanásoktól. A bányászcsoporthoz egymással versenyre kelve, fokozódó munkáimmal dolgoztak, hogy a Párt méltó köszöntésére minél szebb eredményeket érjenek el. Verespatak bányász népe ezen a napon ünnepi műszakot tartott. Ünnepi műszakot a Tartományi Pártkonferencia tiszteletére.

A váltás végére Devina S. Iosif, a

„Május 1” tárnában kétnapi munkát végzett. Leterna Petru 76, Macavei S. Nicolae 44 százalékkal szárnyalta túl előirányzatát. A normatörök most is azoknál a munkásoknál mutatták ki a legnagyobb munkateljesítményt, akik már néhány hete, vagy éppen hónapja a jövőre termelnek. Ciara S. Nicolae csoportja például ma már 1952 májusára dolgozik. A szovjet bányászok fejlett szénfejítési módszere jelentős segítséget adott az ünnepi műszakon is az 1952-re ter-

melő Botar Gheorghenak, Gruber Antalnak, Stan Dumitruinak, Toderas Iosifnak, Tomus Ioachimnak, Ciara F. Ioannak és másoknak.

A Tartományi Pártkonferenciára szervezett ünnepi műszak egyéb feladatok teljesítésére is serkentette a bányamunkásokat. A verespataki bányászok ugyanis értékes anyagmegtakarítást, munkaeszserűsítést, önköltségi árcsökkentést értek el ezen a napon. Kornyia Valéria levelező

TERMELESI ÉRTEKEZLETEKEN, VITÁK MEG A TORDAI ÜVEGGYÁR DOLGOZÓI A SZOVJET MÓDSZEREK ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELEIT

A vállalatvezetőség az üzemi bizottsággal karöltve, valamint az élmunkások és technikusok bevonásával hetenkénti termelési értekezleteket tart, amelyen megvitatják a szovjet módszerek további alkalmazásának lehetőségeit a termelékenység fokozása érdekében.

Az értekezleten elhangzott határozatok és feladatok értelmében a technikusok és élmunkások felvilágosító munkát végeznek a szovjet módszerek alkalmazása érdekében csoportjuk többi tagjai között. Forró István, Munkaérdemrenddel kitüntetett élmunkás — néptanácsi képviselő — csoporttagjai között eddig a legszebb eredményt érte el a felvilágosító munkáján. A kollektívában dolgozó csoporttagok ma már menetközben veszik át a gépet és így teljes egészében felszámolták a két váltás közötti bolytidőt. A Zsándárova-féle szovjet módszer lényegesen hozzájárult a gépek teljesítményének növeléséhez. Forró István munkakollektívája ma már 1952 májusára termeli a jömnőségű üvegarút.

Ha valaki megkérdézi, hogy Forró István milyen módszerrel érte el a szép eredményt, röviden ennyit mond: — A munka megkezdése előtt 15 perccel mindannyian ott vagyunk a munkahelyünkön. Ha megkezdjük a termelést, szalagrendszerben dolgozunk és így a csoport minden egyes tagjának egyazon ütemben kell dolgoznia, mert másképp akadályozza az utána következő munkáját.

Nemes Miklós, tudósító

A KOLOZSVÁRI „LIBERTATEA” BUTORGYÁR DOLGOZÓI TOVÁBB HARCOLNAK A TERV TELJESÍTÉSÉRT

A kolozsvári „Libertatea” butorgyár munkásai és technikusai még november 24-én befejezték évi tervelőirányzatukat és december 1-én már január 10-re dolgoztak. Ezt az eredményt az üzemi munkásai a szocialista munkaversenyek és a szovjet módszerek széleskörű alkalmazásával érték el. Az utolsó versenyszakaszban Mihálykó János járt az élen, aki 101 százalékkal szárnyalta túl novemberi havi előirányzatát. Máthé István még az előző eredményt is túlszárnyalta. Közel háromhavi normát teljesített az elmúlt hónapban.

A „Libertatea” butorgyár dolgozói lelkesedéssel készülnék December 21. Sztálin elvtárs születésnapjának megünneplésére. Az elmúlt napokban 60 egyéni versenyszereződést kötöttek és két csoportszereződést. Az üzemek közül az enyvező-osztály és a gépház dolgozói indítottak harcot, hogy bebizonyítsák, melyikük képes nagyobb munkateljesítményt elérni. Mindkét osztály 40 százalékos tervteljesítést ígért. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy jóval túlszárnyalják ígéretüket. Az enyvező-osztály ugyanis 169, a gépház pedig 207 százaléknál tart.

Az ifjúsági brigádok is kellemes eredményt mutatnak fel, mivel az 1. számú brigád 23 százalékos, a 2. számú brigád 22 és a 3. számú brigád pedig 17 százalékos tervteljesítésnél tart.

A közellátás megjavításáért versenyben dolgozik a kolozsvári néptanács kereskedelmi ügyosztálya

A nagyváradi néptanács kereskedelmi ügyosztályának alkalmazottjai December 30. tiszteletére hazafias versenyre hívták a kolozsvári, aradi, temesvári és nagybányai néptanácsok kereskedelmi ügyosztályainak dolgozóit, a következő versenypon-

tokkal: 1. A szocialista szektorhoz tartozó kereskedelmi vállalatok terveinek minél nagyobb százalékban történő teljesítése. 2. Nevezett intézmények helyi erőforrásokból történő

ellátása. 3. A dolgozó lakosság lehető legjobb ellátása. 4. Takarékoság. 5. Új munkamódszerek alkalmazása.

A kolozsvári néptanács kereskedelmi ügyosztályának dolgozói lelkesedéssel fogadták ezt a felhívást. Megvannak győződve arról, hogy e verseny munkájuk megjavítását, új munkamódszerek alkalmazását eredményezi. Ezenkívül tanulságokban gazdag tapasztalatcsereket jelent a ke-

reskedelmi osztályok összes dolgozó számára.

Javasolták ugyanakkor, hogy a versenyfelhívásban szereplő pontokat bővítsék ki: Népköztársaságunk 4-ik évfordulója tiszteletére, a fogyasztóknak a szocialista kereskedelmi szektorok által minél folyamatosabban történő ellátásával és az eddiginél jobb kiszolgálással.

Nevelits István, a kolozsvári néptanács kereskedelmi ügyosztályának vezetője

A terménybeszolgáltatással gyermekem jobb jövőjét építem

Nagy felkesedéssel tanulmányoztuk a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének és a minisztertanácsnak a terménybeszolgáltatásra vonatkozó határozatát. Úgy érzem, hogy ezen keresztül Pártunk engem is cselekvő munkára szólít. Sokszor eszembe jut a múlt, amikor csak nyomorúság és megállás nélküli munka volt az életünk. Amióta a hatalom a munkásosztály kezében van, azóta sajátmagunkért dolgozunk Pártunk vezetésével gyermekeinknek építenek a boldogabb jövőt. Minden faluban, városban az iskolás gyermekek arcáról öröm és boldogság sugárzik. Az állam költségén tanulnak. Szakiskolákba, felső iskolákba járnak. Ne-

kem is van gyermekem, akire már boldog jövő vár.

Úgy érzem, hogy a rám eső terménymennyiség beszolgáltatásánál többet is kell tennem, viszonzásul azért a sok jóért, amit a munkásosztálytól kaptam. Mint a Magyar Népi Szövetség zsidói szervezetének önkéntes aktivistája, állatogattam Szilagyballára és Nyírszire is, ahol megmagyaráztam a szegény és középparasztoknak a terménybeadás jelentőségét. De otthon, Zsidón is igyekeztem nemesak felvilágosító munkát végezni, hanem például is mutatni. Először adtam be a kvótámat s ezzel hozzájárultam ahhoz, hogy a zsidói dolgozó földművelők idejében eleget tettek beszolgáltatási kötelezettségüknek.

Daróczi M. János, zsidói szegényparaszti

HATÁRIDŐRE ELEGET TETTUNK TERMÉNYBEADÁSI KÖTELEZÉSÜNKNEK. MERT ÚZZEL IS A BÉKÉT VEDJÜK

Mi, a szilagypanuti szegény és középparasztok a felvilágosító munka eredményeként határidőre eleget tettünk terménybeadási kötelezettségünknek. November 1-re falunkban mindenki százszázalékosan beadta a kötelező terménymennyiséget. Ez a gabona kvótát az elvárásoknál, mind a szériáról beszámoltam. A 3. ár szántó után járó 20 kiló kukoricát is mindjárt a szedés után beadtam a terménybegyűjtő központba. Voltak nálunk többen dolgozó földművelők, akik idejében beadták a terményüket. Többet adtak mint amennyi elő volt írva. Ilyenek: Árdai László, Baró Zoltán, Szegedi János.

Csáccsi György, a MNSZ helyi szervezetének elnöke

Genfben megkezdődött a Vörös kereszt Egyesületek Végrehajtó Bizottságának ülészaka

BERN. (Agerpres.) — A napokban megkezdődött Genfben, a Vörös kereszt Egyesületek Ligája Végrehajtó Bizottságának ülészaka. Az ülészakon részt vesznek a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság, a Lengyel Köztársaság, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország és több más ország Vörös kereszt és Vöröskereszt Egyesületeinek képviselői.

Az ülészak értekezletén először Li De Csuan asszony, a Kínai Vörös kereszt Egyesület elnöke szólalt fel. Li De Csuan, beszédében foglalkozott az amerikai csapatok koreai kegyetlenkedéseivel és hangsúlyozta:

„Az utóbbi hat hónap alatt az amerikai csapatok még inkább fokozták a koreai néppel szembeni kegyetlenkedéseiket. A koreai fegyverszüneti tárgyalásokat az amerikaiak arra használják fel, hogy még barbárabb módra bombázzák az északkoreai békés városokat és falvakat, hogy pusztítsák Koreai békés lakosságát. Ebben az időszakban az amerikai csapatok számos esetben még mérgező gázokat is használtak.

Ligának az a célkitűzése, hogy a szenvedő népek segítségére siessen. Nem tűrhetjük,

hogy az Egyesült Államok csapatai vadállati módra bombázzák Koreában a Vörös kereszt kórházait.

Az amerikai repülőgépek Észak-Korea számos városában kíméletlenül bombázzák a kórházakat és más gyógyintézeteket. Fenjában, annak ellenére, hogy a Vörös kereszt jelzése a kórházak és gyógyintézetek épületein mindenütt látható, az amerikai repülőgépek kíméletlenül bombázzák azokat.

Sundstroem, norvég küldött az ülészak elnöke számtalanszor félbeszakította a felszólalót, amikor az amerikaiak koreai kegyetlenkedéseiről beszélt, azzal az ürüggyel, hogy a kínai küldött beszéde „politikai jellegű”.

Li De Csuan asszony, a Kínai Népköztársaság Vörös kereszt Egyesületének küldötte, határozati javaslat szövegét terjesztette az ülészak elé. A határozati javaslat tiltakozik az amerikai csapatok által Koreában elkövetett kegyetlenkedések ellen és megköveteli az amerikai légihaderő barbár bombatámadásait az északkoreai békés lakosság és a hadifoglyok ellen. A határozati javaslat követeli, hogy az amerikai csapatok vessenek véget barbár akcióiknak.

Ezután B. M. Paskov, a Szovjetunió Vörös kereszt Egyesületének küldötte szólalt fel. B. M. Paskov, a szovjet gyermekek repatriálásának ügyében rámutatott arra, hogy a Liga nem első ízben vizsgálja meg ezt a kérdést. Paskov felhívta a végrehajtó bizottság jelenlegi ülészakának figyelmét a deportált szovjet gyermekek szörnyű helyzetére és arra a veszélyre, amely a nyugatnémetországi és ausztriai megszálló hatóságok törvénytelen akciói folytán ezeket a gyermekeket fenyegeti.

A szovjet küldöttség a továbbiakban javasolta, intézzen a Liga az összes Vörös kereszt Egyesületekhez és azok tagjaihoz felhívást, amely többek között a következőket tartalmazza:

Az összes Vörös kereszt Egyesületek és azok tagjai minden erejükkel harcoljanak egy újabb háború kirobbantása ellen; követeljék a fegyverzet fokozatos és egyidejű csökkenését; követeljék az atomfegyver és minden más tömegpusztító fegyver betiltását; rádió, film és a sajtó útján népszerűsítsék a népek közötti baráti együttműködést és harcoljanak a háborús propaganda ellen.

Izrael Kommunista Pártja megbélyegzi az imperialisták közelkeleti agressziós terveit

TEL-AVIV. (Agerpres.) — A „Kol Haam” című lap közli az Izraeli Kommunista Párt Központi Bizottságának határozatát, a Szovjetunió kormányzatát, a középkeleti parancsnokság megalakítása ügyében az izraeli kormányhoz intézett jegyzékével kapcsolatban.

A határozat rámutat, hogy a Szovjetunió kormánya jegyzékében leleplezi a tervezett középkeleti parancsnokság igazi jellegét. A határozat egyben felhívja az izraeli kormány figyelmét arra, hogy a középkeleti parancsnokság megalakítása a Szovjetunió és Izrael közötti kapcsolatokat rosszabbodásához vezetne és veszélyeztetné a közel- és középkeleti országok biztonságát és békéjét.

Az Izraeli Kommunista Párt

Központi Bizottsága hangsúlyozza, hogy mind a közelkeleti, mind az izraeli néptömegek meglepedéssel fogadták a Szovjetunió jegyzékét. Ben Gurion kormánya azonban azzal a szándékkal, hogy kibújjon a válság alól, nem hozta nyilvánosságra a jegyzék szövegét. Ben Gurion így szeretné elfojtani a békészerető izraeli nép rokonszenvének megnyilatkozását a Szovjetunió iránt.

Ben Gurion kormánya, azzal, hogy csatlakozott a középkeleti parancsnokság megalakításának tervéhez, Izraelt az amerikai katonai megszállás veszélyének tette ki és hozzájárult az országnak szovjetellenes támaszponttá való alakításához és Izrael nemzetiségi függetlenségének elvesztéséhez.

„Ben Gurion kormánya; — hangzik a határozat, — készen áll arra, hogy Izraelt egy táborba tömörítse a náclikkal és a reakció összes sötét erőivel, hogy akadályt gördítsen a Szovjetunió és a népi demokratikus országokkal való kapcsolatunk útjába.”

Az Izraeli Kommunista Párt felszólítja a dolgozó néptömegeket, hogy minden eszközzel semmisítsék meg ezt a veszélyes és aljas tervet, amelynek célja Izrael csatlakozása a közelkeleti agressziós blokkhoz. „Izrael dolgozóit követelték Ben Gurion kormányától, hogy utasítsa vissza a középkeleti parancsnoksághoz való csatlakozására irányuló imperialista ajánlatot!”

Az egyiptomi események

KAIRÓ. (Agerpres.) — A Szezi-csatorna övezetében továbbra is feszült a helyzet. Az angol katonai hatóságok Kafr Abdu faluban megkezdték a stratégiai utvonaltörést. Ismeretes az, hogy nemrég az egyiptomi angol csapatok parancsnoka azt követelte az egyiptomi kormánytól, hogy a katonai ut építése érdekében rombolják le ezt a falut, és telepítsék ki a lakosságot. Az egyiptomi kormány megtagadta a követelés teljesítését. Most hozzávetőlegesen 6000 főnyi angol katonaság zárta körül Kafr Abdu falut és a lakossággal szemben erőszakot alkalmazva, megkezdte a katonai műút építését.

Lapjelentések számolnak be arról, hogy Szezi várost az Egyiptomban állomásozó angol csapatok teljesen elszigetelték az ország többi részétől. A szezi egyiptomi hatóságok csupán rádió útján tarthatnak fenn kapcsolatot a kormánnyal.

PARIZS. (Agerpres.) — Két francia hajó jelent meg a Szezi-csatornában és Izmailia város közelében horgonyt vetett. A L'Humanité a hírrel kapcsolatban megjegyzi, hogy a Szezi-csatorna ügyvezető „nemzetközi vállalatában” 16 francia kapitalista vezető személy érdekelt. A társaság tőkések is osztoznak, a francia hajók pedig a francia tőkések érdekeit védik Egyiptomban.

KAIRÓ. (Agerpres.) — Egyiptomban fokozódik az angol agresszorok terror-akciói elleni tiltakozó mozgalom. A kairói egyetem épületében tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen 2000 diák vett részt.

A szakszervezetek szigorú intézkedéseket követelnek az angol imperialisták ellen. A kairói állami vállalatok 2500 munkása december 9-én imperialista-ellenes tüntetést rendezett.

Titóék besorozzák a tanítókat, bezárják az iskolákat

Az „Internacionalizmus zászlaja alatt” című lap, a Román Népköztársaságban élő jugoszláv politikai emigránsok lapja, a táj között a következőket írja:

Az örült háborús előkészületekben a titó-banda számos tanítót mozgósít a hadseregbe. Csúpn Boszniában és Hercegovinában, — ahol ugyanis oly kevés a tanító — 800 tanítót mozgósítottak, s így a tanulók

ezrel maradtak elemi oktatás nélkül. A spliti járásban említt 18 elemi iskolát bezártak. Szviniste, Kresovo Brdo, Falvato, Smolyanovic és más falvakban nem tartanak előadásokat, mert a tanítókat bevonultatták. Ugyanez a helyzet Poljicán, ahol mindkét iskola be van zárva és 230 gyermek nem járhat iskolába. A vranesi iskolát istállónak alakította át a titó-banda.

A leszerelési albizottság beszámolója az ENSZ közgyűlésén

PARIZS. — (Agerpres.) A leszerelési albizottság december 10-én befejezte az USA, Nagy-Britannia és Franciaország küldöttei leszerelési javaslatának, valamint a szovjet küldöttség erre vonatkozó módosító javaslatának megvizsgálását. Az albizottság zárt ülése négy órán át tartott.

Az ülés után Padilla Nervo, az albizottság elnöke kijelentette az újságíróknak: „Az albizottság egyhangúlag memorandumot fogadott el,

amelyet én készítettem elő az albizottság kérésére.”

Nervo hozzátette, hogy az emlékiratot eljuttatja az ENSZ közgyűlés politikai bizottsága elnökéhez.

„Az albizottság ülésén lefolyt vita — mondotta Nervo —, kétségtelenül hozzájárult a háromhatalmi javaslat egyes pontjai, valamint a szovjet küldöttség módosító javaslatai feletti meggyezés légkörének megteremtéséhez.”

DÉL-AFRIKÁBAN sohasem volt

demokratikus rendszer. Az osztályok közötti megkülönböztetés kívül a faji megkülönböztetés is hozzájárul ahhoz, hogy ebben az országban teljes legyen az egyenlőtlenség. A több mint kétfélszáz fehérbőrű az ország lakosságának csak 20 százaléka — a többiek, afrikai bennszülöttek, hinduk és más szinesbőrűek száma mintegy tízmillió. A faji megkülönböztetés a délafrikai politikai és társadalmi élet alapvető tényezője.

Az érvényben lévő törvények egyrésze a fehérbőrűek uralkodását van hivatva biztosítani, másik részük pedig a szinesbőrűek fejlődésének megakadályozására készült. Dél-Afrikában kizárólag a fehérbőrűek szavazhatnak, csak fehérbőrűek lehetnek a parlament és az államapparátus tagjai, csak fehérbőrűek lehetnek bírák és ügyvédek, földbirtokosok, ipari szakmunkások, fehérbőrűek töltik be a legjobban fizetett állásokat minden bérben.

A nacionalista párt — Malan miniszterelnök pártjának — egyik legutóbbi konferenciáján a napirenden a következő kérdések szerepeltek: a hindu lakosság elköltöztetése a lakosság többi rétegétől (gettók létesítése), az afrikaiak számára kutyatartás megtiltása; a hivatalokban dolgozó afrikaiak fizetésének leszállítása a fehérbőrű mezőgazdasági munkások béreinek csökkentésére; szigorú intézkedések azok ellen az afrikaiak ellen, akiket sötétítés után fehérbőrűek által lakott területeken találnak; külön telefonfülkék létesítése fehérbőrűek és szinesbőrűek részére; gyermekek iskolai elhelyeztetésének megszüntetése; a ku-

Emberi jogok Dél-Afrikában

koricaeladói engedély megvonása a hinduktól.

Es ezek nem papiros határozatok, hanem a szomorú valóságot jelentik. Ez illen harcol Dél-Afrika szinesbőrű lakossága és a haladó gondolkodású fehérek.

JOHANNESBURG UTCAIN nem-

regegyenverték egy négyet, mert a fasiszta terrorlegények úgy találták, hogy „tul jól öltözködik.” Az esetről alig beszéltek. Egy fiatal afrikait pedig nemrégiben bírósági tárgyalása előtt úgy gyilkolt meg fehérbőrű fegyver, hogy több liter vizet töltetett belé. Ezért a borzalmat büntették, amelyért minden más országban halálbüntetés jár, a fegyőr mindössze háromévi börtönbüntetést kapott.

A faji megkülönböztetés Dél-Afrika életének minden területén érvényesül. A délafrikai kormány minden eszközzel meg akarja akadályozni a szinesbőrűek fejlődését, mert a szinesbőrű lakosságot kizárólag ipari és mezőgazdasági kényszermunkára akarja felhasználni. Szakmunkások csak európaiak lehetnek. Míg a fehérbőrű bányász havi átlagkeresete 47 font, az afrikai bányászé három és fél font. A többi iparágban a szinesbőrűek bére hat-hétszer alacsonyabb, mint a fehérbőrű munkásoké.

Szinesbőrűek nem részesülnek munkanélküliségélyben. Az afrikai munkások szakszervezetét a törvény nem ismeri el, a sztrájk fegyverét tilos a szinesbőrűeknek számára. A kormány valóságos hájtóadástól folytat az afrikai munkások szaksz-

vezetei ellen, a haladó fehérbőrű munkások szakszervezete ellen pedig a banditizmus eszközeivel él. Malan a munkásokkal szemben pontosan úgy jár el, mint azt Hitler tette annakidején.

A szinesbőrű földmunkások munkája a fehér földesuraknál valóságos rabslolgamunka. Látástól vakulásig elviselhetetlen körülmények között robotolnak, bériük éhber. A szinesbőrű mezőgazdasági munkás átlagos keresete 24 font egy évben (!), a zöldsgétermelő farmokon 20 font.

A fehérbőrű gyermekek iskoláztatása kötelező és ingyenes. A szinesbőrű gyermekeké nem. Az iskolakötelek korban lévő szinesbőrű gyermekek száma két és fél, hárommillió, de közülük nem egészen egymillió jár csak iskolába. Így azután érthető, hogy a szinesbőrűek 80 százaléka irástudatlan. Az iskolai étkeszt — naponta egy étkezés — megszüntették a szinesbőrű gyermekek számára.

A GYERMEKHALANDOSÁG a

fehérbőrűeknél 34.39 ezrelék, a szinesbőrűeknél ennek a húszszorosa. A Dél-Afrikában élő európai állagosság életkora 60 év. Az afrikaiak átlagos életkora 36 év. A délafrikai szinesbőrűek the-halálhozási arányszáma a legmagasabb az egész világon.

A kormány minden eszközzel igyekszik megakadályozni, hogy a szinesbőrűek a városokban telepedjenek meg. Kivételt csak azok az afrikaiak képeznek, akik az iparban vagy a fehérbőrűek háztartásában dolgoznak. Ha egy afrikai a faluból a városba akar utazni, három engedélyre

van szüksége: lakóhelyelhagyási, vonatjegymegváltási és városbaniakási engedélyre. De még ha az engedélyek meg is vannak, akkor sem költözhet a városba, ha adóhátráléka van. Tíz óra után utcákon szinesbőrű csak külön engedéllyel köslekedhet. Ha elfogják, mert valamelyik papírja nincs rendben, két választása van: a börtön, vagy a mezőgazdasági rabslolgamunka. Ezenként mintegy 100.000 afrikait itélnek el ezen a címen.

A vegyesházasságot, a fehérbőrűek együttélését szinesbőrűekkel törvény tiltja. Szinesbőrűek nem tehetik be a lábukat a fehérek számára fenntartott moszkiba, színházba, nem látogathatnak könyvtárakat és múzeumokat, nem járhatnak uszodákba, a járműveken csak a számukra fenntartott helyeken ülhetnek le, gyermekeiket nem küldhetik játszótérre, nem használhatják ugyanast a felvonót, mint a fehérek (a felvonók ajtaján ott függ a tábla: „Nem európaiak és kutyák a felvonót nem használhatják”), nem járhatnak sportpályára stb.

A SZINESBŐRŰEK ELLENAL-

LASI ES FELSZABADULÁSI

MOZGALMA gyors ütemben erősödik.

A fasiszta kormány a falakon egyre szaporodó Malan-ellenes feliratoktól megrémülve, a kommunista párt és a haladó szakszervezet és ifjúsági mozgalom ellen irányuló terrortörvényekkel akart döntő csapást mérni az ellenállási mozgalomra. E törvények értelmében a miniszterelnöknek jogában áll minden bi-

rósági ítélet nélkül bárkit deportálni, szervezeteket törvényen kívül helyezni, újságokat betiltani, egyeseket egyes szervezetekből, sőt magából a parlamentből is eltávolítani, ha a „kommunizmus gyanúja” kerülnek. A Malan-kormány félteljesen terrorja azonban csak megacélozza a délafrikai nép elszántságát. Dél-Afrika népe — szinesek és haladó fehérbőrűek — a kommunista vezetésevel egyre keményebben harcol szabadságáért. Az elmúlt évben fordult elő először Dél-Afrika történelmében, hogy három sztrájk során szineserek hagyták abba a munkát és juttatták kifejezésre tiltakozásukat a kormány fasiszta politikája ellen. Az első tiltakozó sztrájk alkalmával a rendőrterror 20 munkást megölt, több százat pedig megsebesített. 1950-ben a rendőrség 50 szinesbőrűt gyilkolt meg politikai összeütközés során.

Dél-Afrika népe egyre inkább felismeri, hogy szabadságharc és az egész világra kiterjedő békeharca között a legszorosabb az összefüggés. A békemozgalom Dél-Afrikában is szüntelenül erősödik. Ez év áprilisában Johannesburgban hatalmas békekonferenciát tartottak, melyen megalakították a mintegy 170.000 békeharcoszt tömörítő transvaali béke-tandócsot.

A délafrikai béke- és szabadságmozgalom jó után halad. A délafrikai nép elköltött szándéka, hogy a világ szabadságszerető népeinek támogatásával a végső győzelemig küzd a terror, a fasiszta, a rabslolgaság gyűlölt elnyomó rendszer ellen, a békéért és a szabadságért.

A. M. Kathrada,
a Délafrikai Ifjúsági Szövetség
képvisezője a DIVSZ-ben

NÉPI DEMOKRATIKUS RENDSZERÜNK MEGVALÓSÍTÁSÁIBÓL

A marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet

Pártunk következetes nemzetiségi és kulturpolitikájának egyik legszebb megvalósítása a marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet, amely mind a káderképzés, mind a tudomány terjesztése szempontjából jelentős szerepet játszik Népköztársaságunk életében.

Az Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet fennállása óta jelentős fejlődésen ment keresztül. Míg 1945. nyarán a Bolyai Egyetem orvostudományi karának mindössze 24 tagu tanszemélyzete és 644 hallgatója volt, addig a tanügyi reform után öt karral rendelkező orvostudományi és gyógyszerészeti főiskolává alakult és a tanárikar létszáma 76 főre emelkedett. A főiskola színvonalának emeléséhez nagyban hozzájárult a három ideológiai tanszék létesítése is.

A tanügyi reform eredményeként a főiskolának ma 60 katedrája van és a hallgatók száma 891. Míg 1945-ben egyetlen ösztöndíjra sem volt az egyetemnek, addig ma 484 egyetemi hallgató részesül havi 1000 lejese ösztöndíjban és nemrég ugyancsak 48 egyetemi hallgató fejenként 16.400 lej ruhasegélyt kapott.

Az eltelt néhány év alatt az egyetemi hallgatók társadalmi összetétele is lényegesen megváltozott. 1945-ben a diákoknak mindössze 13 százaléka volt munkás- és paraszt származású, míg 74 százalékuk a kispolgárság és 13 százalékuk a kizsákmányolók gyermekei közül került ki. Ezzel szemben az 1951-es tanévben a beiratkozott hallgatók 56 százaléka munkás és paraszt, 44 százaléka pedig kispolgári származású, s mindössze egyetlen volt kizsákmányoló szülőktől származó diákja maradt az intézetnek.

A marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet az új orvos-káderképzés mellett jelentős tudományos-kutató munkát is végez.

A főiskola közegészségügyi intézetében az ország gyógyvízeinek vegyi elemzésével és az egyes gyógyvizek hatásának tanulmányozásával foglalkoznak. A kóronctani intézet, a bio-

kémiai és a röntgenológiai intézettel karöltve, a rosszindulatú daganatok tárgykörében végez eredményes kutatásokat, míg az ideggyógyászati klinika az epilepszia gyógyításának kérdésével foglalkozik.

A gyermekgyógyászat új tudományos módszert dolgozott ki a vérhas kezelésére, illetve megelőzésére. A sebészeti és a belgyógyászati klinikákon a gyomorfekély kezelésének szovjet módszereit tanulmányozták. A szövettani intézet a szöveti terápia kidolgozójának, Filatov szovjet tudós tanításait követi és alkalmazza sikeresen. A szülészeti klinika a kismencedei gyulladásos megbetegedések kutatása terén ért el figyelemreméltó eredményeket.

A belgyógyászat, ideggyógyászat és a sebészet együttesen végez kutatásokat a magas vérnyomással kapcsolatban s a kutató kollektiva az üzemekben szűrő-vizsgálatokat tart.

A főiskola valamennyi tudományos intézete részt vesz a rákszűrő vizsgálatokban, amelyek tanulmányozására nagy figyelmet fordítanak. A rákkutató kollektiva annak megállapítására végez vizsgálatokat, hogy a resicai kátránytermékek milyen mértékben rákkeltő hatásaik. A kollektiva ugyanakkor a marosvásárhelyi Simó Géza-butorgyárban és a dicsőszentmártoni Vegyi Üzemekben is szűrővizsgálatokat végez, a kezdeti rákos megbetegedések felismerésére.

Az orvostudományi kollektiva időnként beszámolókat tart az egyes intézetek munkájáról, nemcsak a főiskola, hanem a RNK Akadémiája előtt is.

A marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézetben az újító mozgalom is sikeres. Az újítók kiállításán a főiskola saját gyártmányu elektrokardiográfiai papírt mutatott be, amit a szívmozgás lefénképezésénél alkalmaznak. Ugyancsak az intézet állította elő az úgynevezett világító lapot, amit agyvizsgálatoknál használnak fel. A vegytani intézet kutató munkájának eredménye, hogy sikerült a melázból tejsavat kihozni.

Az egyes intézetek munkája szorosan kapcsolódik az országos egészségügyi tervhez. A kóronctani intézet, az anatómiai intézet és az ideggyógyászati klinika például már december 1-re teljesítették a tudományos kutatások terén előírt évi tervüket.

Az Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet professzorai és diákjai a pártalapszervezet és az ideológiai katedrák vezetésével sikeres harcot folytatnak a kozmopolitizmus és annak befolyásai ellen. 1949. előtt nem egy esetben előfordult, hogy kozmopolita hang csendült ki egy-egy jegyzetből. A kozmopolitizmus elleni harc akkor vett nagyobb lendületet, amikor az intézményi pártalapszervezet kezdeményezésére egy, a jegyzeteket felülvizsgáló bizottság alakult, amely valamennyi jegyzetet át-dolgozott és a kozmopolita kitételeket, a nyugati hanyatló burzoá kultura és tudomány előtt való hajbókolást azokból kigyomláta.

A jegyzetek készítésénél ma is nagy segítséget nyújtanak a bizottság tagjai. Emellett jelentős mértékben biztosítja a jegyzetek marxista-leninista szellemben való megírását az a tény, hogy az intézet tanári kara az elmúlt három év alatt rendszeres tudományos, politikai-ideológiai nevelésben részesült a marxista-leninista esti egyetemen.

Az elmúlt évben a Felsőoktatási Intézet 15 tanára végezte el a marxista-leninista esti egyetemet, ahol ebben a tanévben újabb 7 tanár kapott helyet. Ezenkívül a főiskola keretében működő ideológiai esti tanfolyamokon 113 személy, köztük 63 tanár vesz részt.

Mindez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a kozmopolitizmus ellen folytatott harc nap-nap után fényes győzelmeket arat.

A marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet, az élenjáró szovjet kultura, a szocialista tudomány utmutatásait követve, tevékeny részese annak a harcnak, amely a dolgozók jobb életéért folyik.

ERŐSS ATTILA

A terményosztás óta Tálás Dénes kollektivista jómódu ember lett

A miriszlói „Testvérség” kollektív gazdaság tagjai, a terményosztás alkalmával rendezett ünnepségre meghívták az enyedi ipariüzemek és termelőszövetkezetek dolgozóit, a Miriszlóhoz közeles környező falvak kollektív gazdaságainak tagjait, valamint a helybeli egyénileg gazdálkodó szegényes középpasztorokat. A meghívottak olyan nagy számban vettek részt az ünnepségen, hogy zsúfolásig tele volt a kulturothron, az udvar s nagyon sokan álldogáltak az uton is.

Az ünnepséget Székely Dániel, a pártalapszervezet titkára nyitotta meg, Moldovan Vasile, az elnök helyettese beszámolt az évi munka eredményeiről. A beszámolóból kitént, hogy a kollektív gazdaság 1950. június 11-ike, a megalakulás napja óta milyen óriási fejlődésen ment át. Az eredményeket a nehézségek leküzdése árán érték el. Amilyen mértékben erősödött, fejlődött a kollektív gazdaság, a kulákok, a reakciós elemek annál inkább mesterkedtek a kollektív gazdaság ellen. A dolgozó nép miriszlói ellenségei összehazudtak tücsköt-bogarat, állandó rémhírterjesztéssel igyekeztek befolyásolni a kollektivistákat és le akarták beszélni őket arról, hogy résztvegyenek a munkában. A reakció mesterkedése sovány eredményekkel járt, mert a kollektív gazdaság legöntudatosabb tagjai, élén Székely Dániel párttitkárral,

következetes felvilágosító munkával meggyőzték a kollektivistákat. Bevonták őket a munkába. Nagy hatással volt a kollektív gazdaság fejlődésére a szovjet tapasztalatok alkalmazása. Ennek eredménye, hogy a környéken, a miriszlói kollektív gazdaság minden terményében a legszebb átlagtermést érte el. A beszámoló után kihirdették, hogy ki mennyi terményt kap.

Tálás Dénes a multban szegényparaszt volt. Most a kollektív gazdaság élmunkása. Családjával 879 munkanapot dolgozott, az első terményosztás óta a faluban jómódu ember számba megy. A kollektív gazdaságból 37 mázsa 35 kiló buza, 45 mázsa 79 kiló kukoricát, 26 mázsa 37 kiló burgonyát, és még nagyon sok más terményt kapott. Moldovan Stefan 844 munkanapot teljesített családjával, ezért a járandósága 3.584 kiló buza, 4.397 kiló kukorica, 2.532 kiló burgonya és még ezenkívül nagymennyiségű más termény. Miriszlón minden kollektivista több terményt vitt haza, mint amikor saját kis parcelláin gazdálkodott.

Az ünnepélyes terményosztás után az enyedi magyar pedagógiai iskola tanulói és az enyedi „Record” szabóipari termelőszövetkezet dolgozói gazdag műsorral szórakoztatták a kollektivistákat.

Ekeles Zoltán
tudósító

Szamosujvár-rajonban tevékenyen dolgoznak a RDNSz-tagok

A Romániai Demokrata Nők Szövetségének tagjai hazánk minden részében, így Szamosujvár-rajonban is kivesszik részüket az országépítő munkából. A rajonban lévő kollektív gazdaságok terményosztásakor kitűnik, hogy a női tagok sem maradtak el a férfiak mögött. Az ördögösfüzesi „Petőfi Sándor” kollektív gazdaságban például kitűnt Bagaméri Ilona, aki 156 munkanapot végzett, Vasasszentivánon Orosz Mária 202, Szamosujvárnémetiben Farkas Anna 143, Választon Kalló Zsuzsanna 217, Magyarderzsén Crisan Irén 158, Dobokán Chetan Nastasia 192 munkanap után részesedett a kollektív gazdaság jövedelemosztásában.

Igen hasznos munkát fejt ki a RDNSz Szamosujvár-rajoni szervezete a nők politikai és ideológiai nevelésében is. Jelenlegi munkaprogramjában 11 kollektív gazdaságban esti politikai, valamint az írástudatlan tagok részére betűvető tanfolyam beindítása is szerepel. E feladat végrehajtását már meg is kezdték, átlag 25-30 kollektív-tag vesz részt az esti tanfolyamokon, ahol az előadásokat politikailag jól

felkészült tanítók tartják. A néptanácsok gondoskodtak a tanfolyam részére helyiségekről, valamint tüzelőanyagról.

A rajon dolgozó női szép eredményeket ért el az újságok, brosurák, folyóiratok terjesztése terén is. A „Sateanca” című folyóiratról 280 darab, a „Dolgozó Nő”-ből 150 és a „Femeia” című folyóiratról 100 darabot vásárolnak, ezen kívül számos brosurát és könyvet olvasnak havonta a rajon tanulni vágyó dolgozó női. A tőkés-földesuri rendszer idején elhanyagolt Szamosujvár vidékén, nagy szó ez, annál is inkább, mert számos falusi asszony az utóbbi két évben ismerkedett meg az írás-olvasás mesterségével.

A napközti otthonok megszervezése körül és az iskolai internátusok fenntartásában, a koreai nép felségelyezésére indított akcióban, de mindennél, ahol segíteni kell, a Párt irányításával a Romániai Demokrata Nők Szövetségének szervezete lelkesen veszi ki részét a munkából.

G. J.
tudósító

Egy évi tevékenységéről számol be a kolozsvári „Victoria” szövetkezet

Közel egy esztendeje annak, hogy több kolozsvári fogyasztási szövetkezet egyetlen szövetkezetté egyesült. Ez a tény újabb lépést jelentett azon az uton, amelyen ezek a szövetkezetek a Román Munkáspárt irányításával és a kormány messzemenő támogatásával a fejlődés, a gazdasági megerősödés felé haladtak. Az egyesülést követő napokban a szövetkezet vezetősége célul tűzte ki a vállalat olyan formában történő megszervezését, amely képes a legnagyobb mértékben hozzájárulni a munkásságnak közszükségleti cikkekkel való ellátásához.

A városi néptanács segítségével, valamint a „Clujul” és „Alimentara” állami kereskedelmi vállalatokkal karöltve mindenekelőtt átszervezték a „Victoria” szövetkezet üzlethálózatát. Számos olyan üzletet, amely mellett azonos természetű állami üzlet működött, más városrészekbe, főként a munkásnegyedekbe helyezték át. Ezeket az üzleteket bőségesen ellátták nemcsak élelmiszerekkel, hanem textilneművel, lábbelivel és egyéb közszükségleti cikkekkel is. A munkakörülmények megjavításáért pedig a rendelkezésre álló berendezési tárgyakat észszerűen elosztották, a hiányzó darabokat pótolták.

Az év első felétől a „Victoria” szövetkezetnek jutott feladat a zöldség és gyümölcs elosztásának megszervezése. A zöldség-idején alatt, de főként az ős folyamán a „Victoria”-nak kétségtelenül sikerült eredményeket elérnie. Lehetőségeihez mérten biztosította a gyümölcs és

zöldség gyors szétosztását, hozzájárult a piaci árak alacsony színvonalon tartásához és a lánckereskedelem letöréséhez. Egyidejűleg megkezdtek a téli ellátáshoz szükséges elvevést is. A város különböző pontjain 34 pincében nagymennyiségű veteményt raktároztak el.

A vendéglők és büffék jobb ellátásáért, valamint a fogyasztói árak csökkentéséért, a szövetkezet hozzájárult a helyi erőforrások fokozottabb felkutatásához. Az év első felében létesített sertéshizlalda lényeges könnyítést jelentett az árulatosztásnál és a feldolgozóhoz szükséges hús és zsiradék önköltségi árának csökkentésénél. Az elmúlt hónapok során a hizlaldát tovább fejlesztették s ma már mintegy 70 darab sertést tartanak.

A helyi erőforrások kihasználása, valamint a kollektív jobb megszervezése rengeteget javított a vendéglők és büffék ellátásában, de az eredmények még nem kielégítőek, az üzletek még nem képesek a kívánt mértékben ellátni a fogyasztókönységet. Ezt a hiányt részben pótolja a 69. számú üzlet kibővítése, ahol nemsokára megnyitják a télikertet, amely Kolozsváron egyetlen ilyen természetű helyiség lesz. Mintegy száz asztalt állítanak be, amely több mint 400 vendég kiszolgálására lesz majd alkalmas.

A szövetkezet dolgozóinak szakmai képzése érdekében már hónapokkal ezelőtt szakmai tanfolyamokat indítottak román és magyar nyelven, amelyen a dolgozók túlnyomó többsége részt vett. A nagy ünnepek tiszteletére szervezett munkaversenyek hozzásegítették az alkalmazottakat hogy munkájuk megjavításával sikeresen teljesítsék munkatervüket. Ez be is bizonyosodott november 14-én, amikor a szövetkezet teljesítette évi eladási tervét, s azóta 1952-re dolgozik. Egyébként az év folyamán a dolgozóknak mintegy 90 százaléka kapcsolódott be a munkaversenyekbe és sokan alkalmazták munkájukban a *Kolleár-, Nina Nazarova-és Ivan Korovkin-féle szovjet módszereket.*

Az egyesülés nemcsak gazdaságilag tette erőssé a szövetkezetet, hanem hozzásegítette ahhoz is, hogy igazi tömegszervezetté váljék. Így a „Victoria” szövetkezet ma már nemcsak egyszerű árulosztó szerv, hanem közel 42 ezer dolgozó tömegszervezete is. A szövetkezet politikai nevelőmunkát fejt ki tagjai sorában, fejlesztéi kulturális színvonalukat. A lengyelországi Lublin nevű város fogyasztási szövetkezetével szervezett tapasztalateserje pedig nagyszerű bizonyítéka annak, hogy a szövetkezeti dolgozók a proletár nemzetköziség szellemében szoros együttműködést fejtenek ki a béke, a jobb élet megteremtéséért.

Az eddigi megvalósítások azonban korántsem jelentik azt, hogy a „Victoria” fejlődése teljes mértékben kibontakozott. Az ötéves terv első esztendeje csupán alapot szolgáltatott a további fejlődésre, amely Pártunk irányításával és a kormány támogatásával az elkövetkező években valóssá válik.

Eredmények és hiányosságok a zsidói tudószanatóriumban

Az erdő szélén, évszázados fákkal körülvéve áll a szakszerűen berendezett tudószanatórium. A tudósbetegek a legjobb kezelésben és ellátásban részesülnek itt. A sanatórium orvosai fáradságot nem ismerve dolgoznak, hogy a betegek teljesen felgyógyulva hagyják el a tudógondozót. Öntudatos, fáradhatatlan munkáért általános közkedveltségnek örvend a sanatórium minden alkalmazottja.

A zsidói tudószanatórium vezetőségének azonban komoly hiányossága is van. Az alkalmazottak mindennapi munkájukon kívül nem részesülnek semmilyen politikai nevelőmunkában. Elszakadtak a zsidói tömegszervezektől. A sanatórium keretén belül nem létesítettek egyetlen olvasókart sem. A tudószanatórium alkalmazottai csak úgy végezhetnek jó munkát, ha ideológiai és kulturális színvonalukat állandóan emelik. Huszonöt dolgozó komoly segítséget jelent bármelyik tömegszervezet részére és ezzel egy-

időben saját politikai színvonalukat is emelik.

Ha alaposan utánanezünk a dolgozóknak, találunk más hiányosságokat is. Az adminisztrátor például munkájában egyes esetekben hanyag. A felügyelt tűzifa heteken keresztül fekszik a sanatórium udvarán, amikor azt már régen fedett helyre kellett volna szállíttatni. Az alkalmazottak is megérzik az adminisztrátor hanyagságát, amikor nem gondoskodik időben a liszt, cukor, olaj beszerzéséről. De nem gondoskodik a sanatórium állatállományának téli takarmányozásáról sem.

Helyes lenne, ha a rajoni néptanács sürgősen megvizsgálná az egyes felmerülő hiányosságok okait és a sanatórium vezetőségével közösen lépéseket tennének ezek felszámolására, különösen arra vonatkozóan, hogy az adminisztrátor mielőbb változtassa meg hanyag magatartását.

Kozma Sándor,
tudósító

„A NAGY HANGVERSENY”

A világ legemberibb, legigazabb és legfejlettebb művészetének, a szocializmus országa művészetének mindegyik ágát elszakíthatatlan szálak fűzik a néphez. A szovjet művészet a nép, a dolgozók művésze. Mindegyik alkotás a szovjet nép kiváló képességét, változatosan gazdag tehetségét, a boldog és bőséges életért vívott harcban szerzett tapasztalatait, sikereit tükrözi.

A szovjet ének- és táncművészet születése pillanatától a nép kiapadhatatlan tehetőségéből táplálkozott. Művészei a nép soraiból emelkedtek ki, a népért tanultak, a népek alkotottak. „A nagy hangverseny” című színes szovjet filmalkotás elevenen bizonyítja ezt. Emberi közelségbe hozza hazánk dolgozóihoz a szovjet ének- és táncművészet legjobbjait, megismerteti velük. Az „Igor herceg” előadásán a címszerepet éneklő Alexandr Pirogov, a Koncseákat alakító Maxim Mihájlov énekművésze, ábrázolóképzése nagyszerűen példázza a szovjet énekművészet felsőbbrendűségét, fejlettségét és magas színvonalát. Ugyanígy meggyőző erővel hat Iván Kozlovskij és Márk Rájzen, Vera Davidova és Mária Mákszaková is, akik valamennyien a Moszkvai Nagy-

színház énekművészei s akiket a film egy-egy feledhetetlen operajelenetben, vagy a kolhoz műkedvelő hangversenyén örökít meg.

Feledhetetlenül szép, igazi művészi élményt nyújt a „Hattyúk tava” és a „Romeo és Julia” baletteladása is, amelyet a film ugyancsak nagyszerűen mutat be. A két baletteladáson a szovjet tánc- és balettművészet mestereinek, Marina Szemjonovának, Májá Pliseckájának, Gálina Ulánovának és Miháj Gábovicsnak tehetségében gyönyörködhetünk.

„A nagy hangverseny” egyik legnagyobb érdeme, hogy megmutatja a szovjet ének- és táncművészet valóban népi, emelkedett eszmei tartalmu és mélyen realista jellegét. Az „Igor herceg” legfontosabb jeleneteit a film úgy örökíti meg, hogy a néző nemcsak megismeri az opera tartalmát, hanem meg is érti annak mély eszmei mondanivalóját. A film az egyszerű, zenei műveltséggel nem rendelkező emberek számára is közel hozza, megérteti és megszeretteti az operát, vagy a balettművészetet.

A film konkrétan rávilágít a művészet és a nép szoros kapcsolatára is. A „Pobjeda” kolhoz tagjai egyetlen előadásón

szívébe zárják a Moszkvai Nagyszínház művészeit és meghívják őket a kolhoz huszadik évfordulójának ünnepélyére. A művészek elfogadják a meghívást és — el is mennek. Együtt énekelnek, együtt örvendenek a kolhoz dolgozóival. Azonban nem érik be ennyivel: új tehetségek után kutatnak és amikor meghallják Natása Zvancevá kristálytisza, csengő hangját, határozottan biztatják, hogy tanuljon komolyan, képezze magát, hiszen a Szovjetunióban az igazi tehetség számára nyitva a fejlődés útja.

„A nagy hangverseny” utolsó jelenetei egy fiatal énekes csoport beérkezését ábrázolják a Moszkvai Nagyszínház művészeinek nagy családjába. A fiatalok között van Natása Zvancevá, a „Pobjeda” kolhoz volt brigádfőnöke, Ufimceva munkás és Ávdejeva munkásnő is. Mindhármán elvégezték a zenei művészeti főiskolát és a Moszkvai Nagyszínház tagjaivá váltak.

„A nagy hangverseny” című színes szovjet filmet Zsákov Máximenko forgatókönyve alapján Vera Sztrojeva érdemes művész rendezte. A film gyönyörű kísérőzenéje Crjukov zeneszerző értékes alkotása.

(cs. j.)

Színház - Mozi - Opera

ALLAMI MAGYAR OPERA:

December 16-án, vasárnap este 8 órakor: *Bahcsiszárdji szökőkút.*

ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:

Penteken, december 14-én este 8 órakor: *Házasság hozományal.* (Tizenhatodszor).

Szombaton, december 15-én este 8 órakor: *Romeo és Julia.* (Negyvenhatodszor).

Vasárnap, december 16-án délután 3 órakor: *Házasság hozományal.* (Tizenhetedszer).

A KOLOZSVARI

ALLAMI BÁBSZÍNHÁZ MŰSORA

Szombat, 1951. december 15-én d. n. 3 órakor *Őt kis kínai.*

Vasárnap, 1951. december 16-án d. e. 11 órakor *Terülj táská.*

MOZI

NEPMOZGO: *A cirkusz porondján.* Színes szovjet film. Előadások: 3.30, 5.30, 7.30, 9.30, vasárnap délelőtt 9.30 és 11.30-kor matiné. Mindennap délelőtt 10 órakor rendkívüli előadás a délután dolgozók számára. Csoportosan érkező diákoknak 50 százalék kedvezmény.

„AUGUSZTUS 23” MOZGO: *A cirkusz porondján.* Előadások kezdete: délelőtt 11, délután 1, 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 9 és 11 órakor matiné.

MAXIM GORKIJ MOZGO: *Uj harcokos születnek.* Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 9 és 11 órakor matiné.

HALADÁS MOZGO: *A nagy hangverseny.* Színes szovjet film. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap d. e. 9 és 11 órakor matiné.

VÖRÖS CSILLAG MOZGO: *A nagy hangverseny.* Színes szovjet film. Előadások: 4, 6, 8 órakor. Vasárnap d. e. 11.30-kor matiné.

MUNKAS MOZGO: *A Duna gyermeke.* Színes film. Előadások kezdete mindennap délelőtt 9 és 11 órakor, délután 1, 3, 5, 7, 9 órakor.

UJ IDOK MOZGO: December 10—16-ig: *Hivadó — Erdősítés a földművelés szolgálatában — Földrendés — Bátorok sportja — Pörüljárt róka.* Színes rajzfilm. — *1951-es berlini világitásügyi találkozó.* Színes.

SZOMBATON ESTE 8 ÓRÁKOR:

Romeo és Julia
VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁKOR:
Házasság hozományal
 Zenés-táncos vígjáték
 a kolozsvári Állami Magyar Színházban.
 Jegyek az „Arta”-nál.

Szombaton, december hó 15-én este 8 órakor EGYETEMIEK HÁZA NAGYTERMÉBEN

NAGY OPERA ÁRIA-EST

„Híres szerzők, híres művei!”

M Ű s o r o n :

Lya Hubic: Mayerbeer: Ária a „Hugenották” c. operából. Meitus: Ária az „Ifju Gárda” c. operából. Rossini: Ária a „Szevillai borbély” c. operából. Puccini: Ária a „Bohémélet” c. operából. Silvia Soltischi: Mozart: „Alleluja”, „Dal Sztálinhoz”, Két román népdal. Teodor Carabiberi: Giordano: Ária az „Andrea Chenier” c. operából. Meitus: Ária az „Ifju Gárda” c. operából. Mascagni: Ária a „Parasztbecsület” c. operából. Leoncavallo: Ária a „Bajazzok” c. operából. Alexandru Racolta: Puccini: Ária a „Nyugat lánya” c. operából. Giordano: Ária a „Pedoro” c. operából. Csajkovszkij: „Chanson Trist”. Novicov: „Utak”. Verdi: Ária a „Traviata” c. operából. Vida Viktor: m. v. az Állami Magyar Opera baritonistája: Verdi: Ária az „Alarcosbál” c. operából. Erkel F.: Ária a „Bánk bán” c. operából. Gounod: Ária a „Faust” c. operából. (Valentin imája). Ostrovsky: „Békedal.”

K e t t ő s ő k :

Hubic-Vida: Dunajevski: „Szabad szél” c. operettből. Hubic-Soltischi: Csajkovszkij: „Pick Dam” c. operából. Soltischi-Carabiberi: Verdi: „Trubadur” c. operából. Hubic-Racolta: Donizetti: „Don Pasqual” c. operából. Hubic-Vida: Jakobi Viktor: „Szibill” c. operettből. Meitus: az „Ifju Gárda”, éneklő az együttes. Zongorán kísér dr. Tában Sándor.

Jegyek elővételben az „Arta”-nál, Szabadság-tér 6. szám.

TERMELŐSZÖVETKEZETÜNKBEN EBBEN AZ ÉVBEN TÖBB MINT 700 EZER LEJ JUTALOMDIJAT OSZTOTTAK KI

A kolozsvári „Vitadulci” szövetkezetben mindinkább javulnak a munkaviszonyok. A vállalatvezetőség gondoskodott arról, hogy ebben az évben kibővítsék a kicsinek bizonyult üzlethelyiségeket és a termelőrészeleken megjavítsák a berendezéseket.

Jobb munkaeszközökkel nagyobb eredményt is értünk el az édesipari termékek készítésénél. A tavaszi idelőlti teljesítését természetesen elősegítette az is, hogy a szövetkezeti tagok állandóan versenyben állottak egymással és becsületbeli feladatuknak tartották a munkateljesítmények állandó növelését. Törekvésünk nem volt eredménytelen. A jól dolgozó tagok ugyanis a fizetésük mellett jutalomdíjat is részesültek. Csak ebben az évben több, mint 700 ezer lej jutalmat osztott ki a vezetőség a termelésben élenjáró dolgozók között. A legjobban dolgozó munkások közül 30-an üdülőtelepen töltötték szabadságukat.

Katz Herman
 levelező

SZABÁSZATI TANFOLYAMOT RENDEZTEK KOLOZSVÁRON A RDNSZ V. KERÜLETI SZERVEZETÉNEK TAGJAI

Kolozsváron a RDNSZ V. kerületi szervezetének vezetősége az elmúlt hetekben 28 hallgatóval női és gyermekruha szabászati tanfolyamot indított. A tanfolyamon Stan elvtársnő arra törekedett, hogy a hallgatókkal megismertesse, elsajátíttassa a szabászati szakmát. A RDNSZ-tagoknak személyenként 350 lejt kellett fizetniük. Az így befolyt összegből Stan elvtársnő 5600 lejt megtakarított és a „Józsa Béla” napköziotthon javára ajándékozott.

Ez az első eset, amikor az V. kerületben a RDNSZ-tagok szabászati tanfolyamot tudtak szervezni. Ha az irányítók tevékenyebb munkát végeznek, több ehhez hasonló hasznos tanfolyamot lehetne rendezni.

A RDNSZ V. kerületi szervezetének tagjai példát vehetnének a többi kerületektől, ahol a szervezeti élet fellendítésével nagyobb eredményeket érnek el a tanulásban, valamint a különböző akciókban.

Nagy Balázs
 levelező

SPORT

A BUKARESTI „DINAMO” LABDARUGÓ CSAPATA VASÁRNAP KOLOZSVÁRON JÁTSZIK

KOLOZSVÁR. — A hideg időjárás ellenére, vasárnap tovább folytatódik a barátságos labdarugó mérkőzések küzdelmei. A Haladás-ICO után vasárnap a bukaresti Dinamo kitűnő erőkből álló együttese játszik Kolozsváron a helyi Dinamo ellen. A kolozsvári Dinamo nagy-

ban készül erre a találkozóra és csapatát ez alkalommal a Tudomány és a Lokomotiva több játékosával egészíti ki. A délután fél 3 órakor kezdődő mérkőzés előtt fél 1 órakor a kolozsvári Vasas a szamosfalvi Hadsereg csapata ellen játszik ugyan csak barátságos mérkőzést.

A SZOVJET EDZÉSI MÓDSZEREKET KÖVETVE KÉSZÜL A TUDOMÁNY JÉGKORONG CSAPATA AZ ORSZÁGOS BAJNOKSÁGOKRA

KOLOZSVÁR. — Néhány napon belül Népköztársaságunk egyes városáiban már megkezdődnek a jég-

korong mérkőzések küzdelmei. Kolozsváron a Tudomány jégkorongcsapata a szovjet edzési módszere-

ket követve, már hetekkel ezelőtt megkezdte tornatermi edzéseit, amelyet hetenként háromszor a Bolyai Egyetem tornatermében tartanak meg. A Tudomány együttese, amelynek színeiben Császár, Takács és Kovács V. válogatott játékosok is szerepelnek, december 20-tól kezdve 20 napos edzőtáborozásra utaznak Csikszeredára, hogy készüljenek az országos jégkorong-bajnokságra, amelyet valószínűleg ebben a városban rendeznek meg.

A SZOVJETUNIO

sakkbajnokságainak küzdelmei a befejezéshez közelednek. Az utolsó előtti fordulóban Keresz és Geller 10 és fél ponttal vezetnek az első helyen, mindketten egy-egy függő játszmával.

Apróhirdetés

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA keres bérbe férfivarrógépet. Ajánlatokat a gazdasági hivatalba. — BERBEVÉSEK jó állapotban lévő pianinót. Cim a kiadóban. — UJ KANAPE-RÖKAMIE fotellel, szekrény, fotelek, divány, eladó. Unió-utca 20, délután 5-től. — FERFI-BUNDA, vaskályha, nagy asztal eladó. Florilor (Buzai)-utca 3 szám. — ELCSERELNEM temesvári két szoba, konyhát kolozsvári hasonlóval, esetleg egy szoba, konyhával. Cim a kiadóban. — RAKOCZI. és Budai Nagy Antal utvonalon járó autóbuzson elveszett aktaféska fontos iratokkal és pénzzel. Becsületos megtaláló juttassa el az iratokat Tondelhez. Józsa Béla-utca 37 szám alá. — SINGER karikahajós varrógép eladó. Jókai-utca 10, ajtó 3. Érdelkődni délután 5—7-ig. — KÉT dolgozó fiatalember lakást keres esa-

Közlemények

VARHATÓ IDŐJÁRÁS. Felhős idő, főleg északon és keleten havazás, majd havaseső, esetleg eső. Mérsékelt nyugati-északnyugati szél. A hőmérséklet emelkedik és meghaladja az olvadáspontot. Kolozsváron csütörtökön hajnalban —3 fok, délután —1 fok volt, a léghőmérséklet 767 mm., süllyed.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Mindazoknak, akik idősébb *Szatjka László* váratlan, tragikus elhalálása

alkalmával együttérzésüket, részvéteket nyilvánították, ezután mond őszinte köszönetet a család.

* HALÁLOZÁS. *Özvegy Orelli Zoltánné* 84 éves korában folyó hó 12-én, délután fél 3 órakor elhunyt. Temetése folyó hó 14-én, pénteken délután 2 órakor lesz a köztemető nagykápolnájából. *A gyászoló család.*

* HALÁLOZÁS *Mély* fájdalommal tudatjuk, hogy *Seres István* CFR-távírdász folyó hó 11-én váratlanul elhunyt. Temetése folyó hó 14-én, pénteken délután 4 órakor lesz a temető nagykápolnájából. *A gyászoló család.*

KOLOZSVARI LEVELEZŐINK FIGYELMÉBE!

A „Világosság” szerkesztősége szakmai tanfolyamot indított kolozsvári levelezői számára. A második előadás december 16-án, vasárnap 9 óra 30 perckor lesz a szerkesztőségben (Horea-ut 6, II. emelet). Az előadás címe: „Miről és hogyan írjon a levelező?” Előadás után kollektív mozielőadás. Kérjük levelezőink pontos megjelenését. *Szerkesztőség.*

lárnál. Cimeket a kiadóba „Sürgős” jelírére. — ELADO egy jókarban lévő mély gyermekkosci. Jobbágy-utca 77 szám. Tóth.

„A CIRKUSZ PORONDJÁN” Színes szovjet film.

A Moszkvai Nagycirkusz teljes estét betöltő műsora — filmen.

Előadások kezdete: 3.30, 5.30, 7.30, 9.30. Vasárnap 9.30 és 11.30-kor matiné.

Minden nap délelőtt 10 órakor rendkívüli előadás a délután dolgozók számára. Csoportosan érkező diákoknak 50 százalékos kedvezmény. Számozothelyek! — Jegyek elővételben!

NEPMOZGO — (POPULAR)

Elveszett iratok

PIERDERI DE ACTE

Urmátoarele actes personale au fost pierdute si posesorii lor le declar nule de drept in mainile oricui s'ar afla:

TONDEL FRANCISC, Cluj, Str. Józsa Béla Nr. 37., pierdut: Registru Special intrare si esire, Registru Jurnal, Cartea Mare, Registru Inventar, Facturiere si un dosar ce acte justificative, care contin diferite facturi despre cumparaturile efectuate, declar nul.

HENCZ AGNETA, Cluj, Str. Bisericii Ortodox Nr. 2., pierdut buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 4871, eliberat de Militia Cluj.

KOVÁCS ALEXANDRU, Comuna Berveni, Raionul Cerei, Regiunea

Baia Mare, pierdut adeverinta biliet de trecere de la birou I. E. R., eliberat de Militia de Stat Carei. ERDEI ALEXANDRU sublt. de Militie, pierdut un carnet de echipament Serie Nr. 1250, eliberat de Militia Raionul Jibou.

ALIMENTARA

Állami Kereskedelmi Vállalat, Kossuth Lajos-utca 5 szám, vásárol 200 liter ürtartalomig vashordókat.

SÜRGOSEN ELADOK

családi kertés házak, parcellák, örökklakások. Megvételre keresek családi házakat. „VICTORIA” ingatlanroda, Dózsa György-utca 16. emelet. DOMBRÁDYNAL.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Kérjük, hogy hátrálékalkat a birtokukban lévő csekklepon mielőbb küldjék be.

FELHIVJUK BIZOMÁNYO-SAINKAT,

hogy elszámolásukat sürgősen küldjék be. „VILAGOSSÁG” kiadóhivatala, Kolozsvár, Molotov-utca 16 szám.

Világosság

Szerkesztőség: Horea-ut 6, II. emelet. Telefon: 15—35. Kiadóhivatal: Molotov-utca 16. Telefon: 19—11.